

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1913. augusztus 10.

181. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. i. em.
Nyomda telefonszáma (száza elött) 400.

Felölős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A fiumei magántisztviselők ügye.

— Válasz „Egy igazgatónak”. —

(P.) Mint a „Külön vélemény” megírója, néhány szóval reflektálni akarok A Tengerpart e hó 8-iki számában megjelent cikkre.

Bár e cikknek ugyyszólván majdnem minden sora ellenkezést vált ki, mégis elismeréssel kell adoznunk a cikkírónak. Igen elismeréssel, bármily visszasan hangzik is ez, elismeréssel — és ez adja jellegét szomorú helyzetünknek — mert eddigelé a cikkíró az első és egyetlen, aki ügyünkkel foglalkozik.

Soraiból bár nagyfokú tájékozatlanságot, de ezzel párhuzamosan sok jóindulatot is vélek kiolvasni.

Legelső sorban is a „vérvád” kérdését akarom tisztázni.

A cikkíró ur a róla feltételezett jóindulatával teljesen subjektíve állítja azt, hogy a munkaadó és a tisztviselő közt ellentét nem áll fenn, mert a munkaadó érdeke, hogy egészséges, intelligens munkabíró tisztviselő felett rendelkezzen. A józan ész parancsolta helyes állapot ez lenne, csak hogy valójában egészen másképpen áll fenn a munkaviszony. Tulnyomó részben a munkaadók gépnek tekintik az alkalmazottat, a kit minél jobban ki- és fel kell használni addig, amíg egészséges és munkabíró; ha pedig a hosszas munka az alkalmazott idegeit, szervezetét tönkre tette, akkor elbocsátja avagy kegyből tartja, mert a régi al-

„A Tengerpart” tárcája

Az élet küszöbén.

Szegényes munkáslakás. Déli idő. Landrie anyó a tükör előtt ül és haját igazgatja. Léptek zaja hallatszik... valaki jön... Egy szürkehajú munkásember lépett a szobába. Kék munkászubonyán fűrészpör nyomai, szürke hajában pedig apró gyaluforgácsok látszanak. Egyenesen a munkából jött haza — ebédelni.
— Jó napot, anyjuk!
— Jó napot, öregem! Fáradt vagy, ugy-e?
— De még mennyire! Mi lesz az ebéddel?
— Ne törődjél vele! Mindjárt feltálalom a levest... de előbb szerettem volna elnézni a tanító urhoz.
— Minek? Az ügy már el van intézve.
— Ott voltál?
— Még reggel... Elkísértem a gyereket az iskola ajtajáig és véletlenül éppen az igazgató urral találkoztam. De előbb tálad be a levest... az ebéddel aztán elmondok mindent.
*
Az asszony behozta a levest és elhelyezte a tisztán terített asztalon. Kellemes ételszag terjedt el a szobában. Landrie mes-

kalmazottat elbocsátani nem „szép” dolog. Arra persze a munkaadó nem is gondol, hogy mennyivel tartozik annak az embernek, aki egész élete munkáját neki szentelte. Kegyből tartják ilyenkor az alkalmazottat és nem erkölcsi kötelességből. Ez a „vérvétel” amiről én beszélek. Vagy talán nem vérvétel az, ha az alkalmazottat minden este nyolc, kilenc, sőt tíz óráig is ott tartják a hivatalban? Ön igen tisztelt Igazgató ur persze azt sem tudja, hogy egyes cégek Fiumében, még teherhordó lovaiknak sem adnak elegendő táplálékot, nem hogy tisztviselőjükkkel jól bánjanak.

Ha valamennyi főnök úgy gondolkozna, hogy nyáron a tisztviselőt 3 óraker szabadjára kell engedni, akkor nem lenne annyi panasz. Mondjuk röviden: a munkaadónak nem áll feltétlen érdekében, hogy alkalmazottja egészséges és munkabíró maradjon, hanem csak az áll érdekében, hogy az legyen. Ezért áll fenn ellentét a munkaadó és alkalmazott között, ezért jellemezte, — ha jól emlékszem Bebel — a főnök és alkalmazott látszólagos együttműködését „Harmonieduselei”-nek.

Nem tudom mire mondotta cikkíró azt, hogy forradalomra nincs szükség. Forradalomra mindig van szükség, haladni mindig kell, akár evolúció akár revolúció útján. Ha megállunk, elmaradunk.

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a cikkíró ur elmefuttatásomnak csak egy pontját méltatta figyelemre, mert ha cikkemnek többi részével is foglalkozott volna

ter asztalhoz ült, lemorzsolta a szokásos imádságát és irigylésre méltó étvágygyal kanalazta a párolgó levest.

— Anyjuk, ilyen jóízű levest már régen nem főztél.

— Szerencsémre ma jó velős kenevet kaptam a rúzsáróstól és a zöldség is egészen friss volt. Halljuk hát, mit mondott a tanító ur?

— Hát... először agyba-főbe megdicsérte a munkát... A kölvök négy díjat fog kapni. Aztán megkérdezte a tanító ur, hogy mit akarunk belőle nevelni. Azt még magam se tudom, válaszoltam én.

— Ha a szakiskolába akarják beírtni, ez nem ütköznék nehézségekbe.

— És ha azt kitanulja, mi lesz belőle? — kérdeztem én.

— Akkor, ha kedve van, három esztendőre a technikára mehet... Mérnök lesz... és aztán már nem kell féltetni, mert könnyen a nyeregbe juthat.

A két öreg hallgatagon tovább szüresztelte a levest, amíg végre az apa újra megszólalt:

— Ez bizony dicső dolog volna... a rokonok megpuhulnának az irigységtől... Az asszony kétérdőleg megcsóválta a fejét:

— Ne lovald bele magadat a képzelte boldogságba, öregem! Mit törődünk mi a rokonokkal, sokkal fontosabb nekünk a fi-

valamikép, akkor nem hívná fel a fiumei magántisztviselőket, cikkének majdnem minden sorában tömörülésre. Hiszen én főleg azért írtam meg azt, amit megírtam, hogy azokat, akik még hittek annak lehetőségében, hogy Fiumében a magántisztviselők társadalmilag tömörülhetnek, meggyőzzem ennek elenkezőjéről. A cikkíró ur pedig ráhibáz erre az állításomra és azt a tanácsot adja nekünk, hogy: fiaim ti csak tömörüljetek.

Ha nem hinnék a cikkíró ur őszinteségében, gunyt kellene ebből kiolvasnom.

Végül rátérek arra a szemrehányásra, hogy mozgalmunkkal eltévesztettük a címet. Itt baj van, igazgató ur és pedig nagy baj. Steinacker ur aláírásával ellátott irat van a kezeim közt, a melylyel, mint a munkaadók szövetségének elnöke, arról értesít bennünket, hogy a munkaidő megrövidítését célzó mozgalmunk érdekében nem tehet semmit. Az éremnek így egyik oldala szerint vagy Ön nem érdeklődött eléggé s talán helytelen kilincset nyomott meg akkor, a mikor felvilágosutást kívánt, vagy nem adták meg Önnek, megfelelő módon, a választ.

Tudja meg tehát, igen tisztelt cikkíró ur, erről a helyről, hogy mi igenis tárgyaltunk ez ügyben a munkaadókkal, helyesebben mondva: Steinacker urral és nem azért maradt eredménytelen a mozgalmunk, mert munkaadó és alkalmazott közt nincs ellentét, nem azért volt céltalan igyekezetünk, mert egy és ugyanazon érdek vezeti a főnököt és az alkalmazottat, nem ezért kell

jövője...

— Jól van, no... hát nem mondtam semmit — dörmögte az öreg.

— Könnyű azt mondani, hogy nyeregbe jut... mikor még lova sinis.

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Várd meg, amíg megeszem a levesemet — aztán elmondom. Ujabb esend következik... csak a bádogkanalak esörömpölése hallatszik a tényérokon...

Újra megszólal az aggodó anya:

— Tegyük föl, hogy Jaques csakugyan bejut a szakiskolába... honnan vesszük hozzá a pénzt?... Akkor se győzzük, ha véresre dolgozzuk a tenyerünket...

— Majd adnak neki ösztöndíjat...

— Az még az eltartásra is kevés. Hát a könyvek... az új ruhák? Hiszen ha összerakul a nagyuri kamaszokkal, akkor neki is tisztességesebben kell öltözködni, hogy ki ne nevéssék... Aztán, ha mérnök lenne, ugyan mi haszna lesz belőle? Manapság már a vizsgázott mérnökökből fiakkerkecsisok is válnak... Chaussin apó is mérnök és a mindennapi kenyerét sem tudja megkeresni... Te se lendíthetnél rajta semmit, mert neked sincsenek nagyuni protektoraid... Várj csak egy kicsit... mindjárt hozom a lust!

— Az asszony kimegy a konyhába és rövid idő múlva feltalálja a füstölő, izletes mar-

hahust.

továbbá is robotolni tisztviselőtársainknak este 7—8 óráig, hanem azért, mert a munkaadók tulnyomó része visszaél az adott helyzettel, mert nem érdekli őket alkalmazottaik egészsége, jóléte. Ezek az urak a haladás viharja elől elfüggönyözik ablakaikat, nem törődve tisztességgel erkölcsössel, fejüket íróasztaluk felé dugják, mint a struccmadár a homokba, de arra nem gondolnak, hogy a vihar betöri majd az ablakokat és akkor nemcsak azt a rothadt szellemet fogja elsöpörni....

A Magántisztviselők Egyletének titkársága a következő sorokat intézte hozzánk:

Az „Egy Igazgató“ aláírásu cikk írója szerint a Magántisztviselő-Egylet, dacára a hírlapi cikkeknek, nem fordult a Munkaadók Szövetségéhez a záróra ügyében. Az Igazgató ur vagy nem törődik a Szövetség ügyeivel, vagy annak elnöksége nem helyeztül a tagok informálására és ennek tudja be, ha a Magántisztviselő-Egylet nevében a leghatározottabban megcáfoljuk. Irattárunkban fekszik beadványunk és a Steinacker ur által aláírt válasz is, melyben viszautasítja a Szövetség intervencióját ez ügyben. E két irat nálunk mindenkinek rendelkezésre áll. Ezek a kellő mértékre szállítják alá az Igazgató ur cikkének jólérsültését.

Az igazság nevében csak ennyit.

A Magántisztviselő-Egylet
Vadnay, sk. titkár.

Minden a hihordás vagy a széküldés hírül felmerülő panaszi telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

— Addig egyél öregem, amíg meleg! Nézd csak, azt a szép kövér szeletet neked szántam.

Aztán tovább füzi a megszakított beszédet:

— Látod, öregem, engem nem a hosszú tanulási idő... a pénz és a gond aggaszt, hanem inkább...

— Nos?

— Jaques kedves, okos fiu és nagyon jól érzi magát szegényes otthonunkban, de ha a szakiskolába kerül, sokat eltanul gazdagabb pajtásaitól... összehasonlításokat tesz majd és szegény fiut nagyon bántja majd a saját nyomorúsága.

— Van valami igaz benne...

— Azután pajtásaitól olyasmiket is megtanulhat, amihez mi nem nagyon értünk... Más nyelven beszél majd... és te elveszted fölötte minden hatalmadat... Amíg katonasorba kerül, nem kereshet egy nézgarast sem és ha onnan hazajön, kérés, hogy kap-e majd állást és pénz nélkül maga sem tudja, hogy mibe kezdjen.

Landrie apó könyökére támasztotta kezét és fürkészve tekintett feleségére.

— Hát mégis... mit gondolsz... mi legyen belőle?

— Én azt gondolnám legjobbnak, hogy hajóasztalos lenne belőle, amilyen az édes apja...

— Látod, már erre én is gondoltam.

Fiume a Máv. kedvence.

—o—

Néhány fővárosi lapban ez a hír jelent meg: Az államvasutak igazgatósága a sulyos pénzügyi helyzetre való tekintettel elhatározta, hogy az ez évi beruházó programjának megvalósítását egyelőre felfüggeszti. Az országbeli városokat ez az intézkedés igen sulyosan érintette és sok keserű kifakadásra szolgáltatott alkalmat. Fokozza most a vidéki városok és a vállalkozók elkeseredését az a kivételes bánásmód, melyben a kormány az összes magyar városok mellőzésével Fiumét részesíti: Fiumében ugyanis akadálytalanul folytatják a több milliós állami építkezést. Az új punto-francoban, mint jelentettük, egy 120 méter hosszú és egy 60 méter hosszú négy emeletes raktárt építenek. A május 28-án megtartott versenytárgyalás alapján a kereskedelemügyi minisztérium Berényi Ignác budapesti vállalkozónak ítélte oda a nagy munkát, aki 1.116.000 koronáért hajlandó a két raktárt megépíteni. A vállalkozó a napokban megkezdte az építési munkálatokat és az építkezést egy éven belül szándékozik befejezni.

Igy szól a közlemény, amely élesen rávilágít arra, hogy Budapesten milyen felületesen és helytelenül itélik meg a viszonyokat. Nem tudják felfogni, hogy miként lehet Fiumét a kármelyik vidéki városunkkal összehasonlítani. A vidéki városok mindig lokális érdekből kérnek valamit, de a fiumei beruházások — ez csak nyilvánvaló! — országos szükségletek. Mindenekelőtt (és talán ne is menjünk tovább) itt bonyolódik le az ország külkereskedelmének legnagyobb része, amely talán van olyan országos érdek, hogy miatta sok millió befektetést eszközöljenek Fiumében akkor is, mi-

— Hát mondd őszintén, szerencsétlennek érzed te magadat?

— Nem!... Igaz, hogy sokat kell dolgozni...

— Mindenhol sokat kell dolgozni a mai világban. Hiszen éppen az a baj, hogy mostanság kevés a jó munkás. A fekete kabát nem illik mindenhol, de munkászubbonyban mindenfelé be lehet jutni!... A gyerek kitanulhatna nálad... te lennél a tanító-mestere és a család egyetértése nem lesz megzavarva... Együtt dolgozhattok és együtt tarthatjátok a pihenőt... Két esztendő múlva már szépen kereshetne... lesz mestersége... lesz kenyere...

— Szent igaz!

— Igazad van anyjuk... csak aztán a gyerekek is így akarja...

A 14 éves, karesu természetű, pirosposzsgás Jaques egy csomó könyvvel kezében éppen akkor lépett a szobába és tisztességtudóan kezét esókol apjának, anyjának.

— Azt mondta a tanító ur, hogy hazahozhatjuk a könyveinket, a jutalomdíj kiosztásáig már semmi dolgunk sem lesz.

Az apa szigorúan fia szemébe néz.

— Hát a szakiskoláról nem szólt semmit?

A fiu kitérő választ akart adni, de egy pillanatnyi habozás után őszintén bevallotta, hogy nagyon fél a nehéz és hosszadalmas ta-

kor a beruházó programot máshol felfüggesztik.

Fiume olyan speciális hely, amiért még Budapesten is folyton agitálni kell, mert nélküle az egész magyar kereskedelmén és iparon összeszorulna a hurok. Okos politikával nem szabadna így irni, hanem — hogy egyebet ne említsünk — ordítva kellene követelni, hogy minél előbb építsék meg a második sinpárt, mert ezt is nem annyira Fiume, mint inkább az ország kereskedelmének érdeke követeli.

Nézzünk csak körül és lássuk meg, hogy miként dolgoznak az osztrákok Trieszt érdekében. Épp tegnap adtuk hírül, hogy a dalmát vasút károlyváros—bubnjerei szakasza már elkészült, a Möttingig terjedő rész pedig októberben lesz kész. Aki ismeri az ügyeket, az tudja, hogy ez a vasút mekkora csapást mér Fiuméra és mennyit használ Triesztnek, mert lényegesen megrövidíti a Károlyváros és Laibach, továbbá a Trieszt közötti utat. A károlyvárosi kereskedőket elveszti Fiume, mert ezek ezentul Triesztbe járnak.

Igy és ehhez hasonló módon gyengül Fiume folyton, ami egyúttal gyengíti az egész kereskedelmet is. Az országnak emiatt érdeke, hogy egyetlen kikötővárosa minél erősebb, minél virágzóbb legyen, éppen azért esodálatos jelenség, hogy akad magyar lap, amely mgütközik azon, hogy a kormány okos előrelátással beruház Fiumében. Higgyék el, hogy ez nemcsak Fiume érdekében történik és jaj lesz az egész országnak, ha valamikor valamelyik kormány úgy találja kezelni a kikötővárost, mint Aradot, Pozsonyt, Szegedet és a többi vidéki várost. Mert a szerepek nem egyenértékűek.

—o—

nulástól.

— Hát akkor mi szeretnél inkább lenni? — kérdezi fürkészve az öreg.

Siri esend támadt a szobában... A megváltó szó ott lebegett a család feje fölött, de egyik sem meri kiejteni, noha mindnyájuknak a nyelvén fekszik.

Jaques elpirult, majd elsápadt és nyugtalanodik. Érti, hogy egész életének jövődő sorsa ebben a végzetes pillanatban kerül döntés alá...

— Nem szeretnél inkább asztalos lenni, mint az apád? — kérdi tempított, halk hangon az anyja, nehogy fia érzékenységét valamenny megbántsa.

— Magam is erre gondoltam, de nem mertem kimondani — válaszolta becsületes egyenletességgel a fiu.

Elhangzott a megváltó szó... Jótékony nyugalom szállta meg a család lelkét... Az anyja arca sugárzott a boldogságtól, hogy a fia is az ő nyomdokába akar lépni...

Az egész jövő biztosnak, szépnek és gondtalannak tűnt fel előttük... A fiu pajkosan sarokba vágta könyveit és megkönynyebbülten az asztalhoz ült, apja és anyja közé.

És a boldogság, mely már-már távozóban volt, ismét bearanította az egyszerű emberek szegényes házákat...

Pierre l'Ermite.

Bebizonyítottan 50-100%-al több szinszappant tartalmaz

a Schicht „Asszonydicséret“ mosópor más, hasonló gyártmányokkal szemben. Az „Asszonydicséret“ ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz. Olcsó, tartalmatlan, de maró hatású mosópor a fehérnemű élettartamát felényire csökkenti. Óvakodjunk az ilyen mosóporoktól. A „Schicht„ név szavatol az áru kitünő voltáért.

Távirat — Telefon.

Berchtold helyett Tisza.

PARIS, aug. 9. A Temps mai száma feleveníti azt a régebbi híresztelést, hogy Berchtold gróf külügyminiszter megválna állásától és legtöbb kilátása Tisza István grófnak van a külügyministerségre. A lap bécsi tudósítója hiteles értesülésre hivatkozik, mikor ezt a hirt a Temps rendelkezésre bocsátja. Megjegyzi, hogy Berchtold gróf nem tud helyt állni azoknak a támadásoknak, amelyeknek a hadügyi kormány részéről állandóan ki van téve és már csak ezért is tarthatatlan lett a helyzete. A jelenlegi magyar miniszterelnökön kívül a külügyministerségre Zaleski osztrák pénzügyminiszternek is van chancea.

Katonatisztek Károlyi ellen.

BUDAPEST, aug. 9. A nemzeti kaszinó katonatiszt tagjai a hadtestparancsnok vezetésével tudatták a kaszinó elnökségével, hogy abban az esetben, ha Károlyi Mihály gróf továbbra is vonakodik Gerő századosnak elégtételt adni, kilépnek a kaszinóból. A függetlenségi párt arra kapacitálja Károlyit, hogy ne adjon Gerőnek elégtételt, inkább lépjen ki a kaszinóból.

BUDAPEST, aug. 9. A Károlyi Mihály és Gerő Vilmos között felmerült affért a segédek ma délelőtt békésen elintézték.

Heltai utolsó órái.

ISCHL, aug. 9. Heltai főpolgármester utolsó óráit éli. Mesterséges légzést alkalmaztak. A beteg szobája mellett levő telefont leszerelték. Az orvosok kijelentették, hogy a főpolgármester menthetetlen.

Szinnyei József meghalt.

BUDAPEST, aug. 9. Szinnyei József dr. muzeumi osztályigazgató, az ismert nyelvtudós, a magyar írók többkötetes ismertetőjének szerkesztője, ma reggel 82 éves korában meghalt.

Gerő századosot fölmentették.

BUDAPEST, aug. 9. Gerő Vilmost, a parlamenti őrség kapitányát, aki annak idején Héderváry Lehel képviselővel szemben, a parlamenti nyílt ülésén oldalfegyverét használta, vizsgálat lefolytatása után a honvédbíróság fölmentette.

Ujabb kolera.

TITEL, aug. 9. A Guttmann és Frank újvidéki cég Nero nevű propellerének gépész, Sztanijiv Szveozár gyanus körülmények között megbetegedett. Az orvosi vizsgálat koleraát állapított meg.

A milánói sztrájk.

MILANO, aug. 9. A sztrájk állása változatlanul komoly. A város belsejében tartós a nyugalom, a külvárosokban azonban a tegnapi nap folyamán több összeütközés volt a sztrájkolók, a rendőrség és a katonaság között. Tegnap a katonaság nagy erősitést kapott. Estefelé mintegy háromszáz sztrájkoló a Dom előtt csoportosult, a rendőrök azonban gummibotokkal szétkergették őket.

Ő cs. és kir. fensége Ferenc Ferdinánd főherceg védnöksége alatt álló Osztrák

Cs. k. Práter. BÉCS Május-Október. Tengerészeti mozi (előadások szünet nélkül.) Tanagera színház. Ördögvasút, Taifunkerek. Tocadero és más szórakozások.

Kiállítási sorozjáték. Főnyeremény: Kor. 100.000.

Adria-Kiállítás

16 Zenekar. Belépő díj 60 fillér.

D. e. 10 órától hajnali 2 óráig nyitva.

MILANO, aug. 9. A sztrájkolók ma dél előtt megostromolták a gyárakat, amelyekben sztrájkőrök dolgoznak. Egy vonatot megállították s az utasokat kiszállásra kényserítették. A városon kívül egy élelmet szállító tehervonatot tartóztattak fel. A betűszedők csatlakoztak a sztrájkhoz.

Testvérgyilkosság.

BUDAPEST, aug. 9. Ó-Budán, a Solyomári ut 18. szám alatt együtt laktak Péter Ignác és Péter Antal munkások. Az éjjel Ignác részegen jött haza és betörte az ablakot. Ezen Antal annyira feldühödött, hogy egy kórakásnak vágta a fivérért, aki koponyarepedést szenvedett és pár perc múlva meghalt.

Leánykereskedők hálójában.

KOLOZSVÁR, aug. 9. A pályaudvaron a detektívek letartóztatták Szőke Ilona 17 éves budapesti gépiróleányt, aki néhány hete eltűnt. Egy fiatalember társaságában volt, aki megszökött. Elmondotta, hogy külföldre akarták szállítani, ahova már nagyon sok magyar leányt exportáltak.

Leégett szövőgyár.

STRASSBURG, aug. 9. Benzben a Bach és Block-féle szövőgyár, mely 650 munkást foglalkoztatott, az éjjel teljesen leégett. A kár több millió korona.

A csónakszerencsétlenség.

BERLIN, aug. 9. A svinemundi csónakszerencsétlenség áldozatai közül ma délig 2 férfi, három nő és egy fiu holttestét fogták ki.

Szenzációs találmány.

BERLIN, aug. 9. A Vossische Ztg.-nak jelentik Havreből, hogy Ulivi olasz mérnök ma ott egy jachton megkezdte kísérleteit találmányával, amellyel kijelentése szerint 20 kilométernyi távolságból robbanó anyagokat lehet felgyújtani. A találmány az „ultraibolya S.” fényhullámok alkalmazásából áll s a feltaláló mérnök szerint a hadviselés technikáját teljesen meg fogja változtatni.

A cár vendégei.

PÉTERVÁR, aug. 9. A francia és a orosz katonai küldöttség résztvett a krasnojé-szelo-i tiszti és katonai löversenyen. Este a színházban diszeladás volt, amelyen a császár is megjelent.

Kolera Konstantinápolyban.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 9. Itt két koleragyanus esetet konstataáltak.

Közeledés Szerbia és Ausztria-Magyarország között.

BUKAREST, aug. 9. Ausztria-Magyarország itteni követe, Fürstenberg herceg és Pasic miniszterelnök között tárgyalások indultak meg, amelyeknek célja gazdasági téren közeledést létesíteni a két állam között, ami által politikai tekintetben is elősegítené a jó viszony helyreállítását.

Százegy ágyulövés.

ATHEN, aug. 9. A király elrendelte, hogy a Dardanelláktól az Égei tengerig 101 ágyulövessel üdvözöljék a megkötött békét.

A revizió.

PÉTERVÁR, aug. 9. Oroszország a bukaresti békejegyzőkönyv revízióját követeli. A külügyminiszterium jelentése szerint a drinápolyi kérdésben Ausztria-Magyarország és Oroszország között teljes egyetértés uralkodik.

Drinápoly.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 9. Foulon francia ezredes, a csendőrség reorganizációjára kiküldött bizottság tagja, kinevezett a drinápolyi vilajet csendőrpáncsnokává. Hivatalos kommuniké szerint Foulon tevékenysége következtében a rend helyreállt.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 9. Miután a nagykövetek megtették diplomáciai lépésüket, összeült a minisztertanács és 4 órán át tanácskozott a jegyzők fölött. A nagyvezér a hétfői diplomáciai fogadtatás alkalmával szóbelileg fog válaszolni a nagyköveteknek és a válasz az lesz, hogy Törökország megmarad eddigi elhatározása mellett.

—«0»—

A törökök támadnak.

SZOFLA, aug. 9. A török sereg — hír szerint — Drinápolyon túl is előre akar nyomulni. Tegnap óta Harmanliban Drinápoly felől és délről ágyudörgést hallanak.

SZALONIKI, aug. 9. A törökök elfoglalták Szufli.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Szent István Dupla-malátasört

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél: igen ajánlható lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noerden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Velence Szt. Márktér

Ortes Rosa és Tsa.

kávéháza és cukrászdája.

A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

—o Esténként zenehangverseny. —o

Endrei-féle fiu-nevelő intézet Zentán.

Saját polgári iskola. Gimnásiumi és elemi tanulók is felvétetnek. Nyelvek, zene, festés. Leggondosabb nevelés. Alapos tanítás. Kitünő ellátás. Ellátási díj egész évre 600 Kor., felsőbb osztálybelieknek 700 Korona

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság* épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *ACunard* magyar-amerikai vonal ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— *A tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg díszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—o—

ALAPTALAN VÁDAK.

A Voce del Popolonak a határrendőrség ellen tanúsított elfogult és ellenséges magatartása közismert. Ebben az elfogultságban egyik lehetetlen és alaptalan vádat a másik után röpti világgá, amelyekre nézve mi már kimutattuk, hogy semmi egyéb céljuk nincs, mint az, hogy a közönség kedélyét állandó izgatottságban tartsa, olvasóinak az államrendbe vetett hitét megingassa és a fennálló törvényekkel szemben tartozó tisztelettől eltántorítsa. Más téren is hasonlóan dolgozik a Voce, amiért az utóbbi időben többszörösen ráütöttek a körmére. A Voce még a saját kárára sem tanul, nekünk pedig igazán nincs arra időnk, hogy a szüntelen hazugságok csalásával állandó rovatban foglalkozunk. Csak a főbbeket, a kirívóbbakat példázuk ki, ami szintén elég sűrűn akad.

Tegnap pld. pro domo beszélt a Voce és nagy felháborodással tudatja, hogy az ellene rendelt lapelkobzás végrehajtásában a határrendőrség is részt vesz, holott ehhez nem volna joga.

Kénytelenek vagyunk feltételezni, hogy a Voce nem tudja, hogy a határrendőrségnek mi a joga és kötelessége. Különbözőben még ő sem merne jogtalanságról beszélni. Az 1913-ik évi 38.000 sz. belügyminiszeri rendelet, mely a határrendőrségről szóló törvényt Fiumében és kerületében teljes mértékben életbe léptette és a melynek rendelkezései mérvadók a magyar kikötővárosban, az 1. §-ban nyíltan és félreérthetetlenül kimondja, hogy államrendőrségi ügyekben, amelyhez a kémkedési-ügyek, a politikai esetek, stb. stb. és a politikai napilapoknak államellenes viselke-

dése következtében, elrendelt lefoglalása is tartozik — a határrendőrség a város belterületén is eljárhat. Egyéb közbiztonsági ügyben (vétségek, stb.) a határrendőrség a szabad kikötő területén és általában a részére fentartott helyeken jár el önállóan.

Tény és való tehát, hogy a határrendőrség részt vett a Voce elkobzásában. De mert ezt vizsgálóbírói végzés alapján tette, tehát eljárása se nem jogtalan, se nem illetéktelen.

Erős a gyanu, hogy a Voce ezt épp oly jól tudja, mint mi, de azért mégis így ír, mert hiszen a tények való leírásával nem lehet a jóhiszemű közönséget az államrend ellen izgatni.

—o—

— *A kormányzó Fiumében.* Wickenburg István gróf kormányzó holnap, vasárnap reggel 8 óra 50 perckor Budapestről, a hol hivatalos ügyeket intézett el, visszaérkezik Fiuméba.

— *Személyi hír.* Hohenlohe Egon herceg Lovranába érkezett és Odor Kálmán „Excelsior“ szállodájába szállt.

— *Áthelyezés.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schwingshagl Hugó szentesi állami főgimnáziumi r. tanárt a fiumei állami főgimnáziumhoz helyezte át.

— *Az első kitiltás.* A határrendőrség ma déli fél 1 órakor hozott határozatával Marcuzzi Emiliót, a Voce del Popolo segéd-szerkesztőjét Magyarországot egész területéről kitiltotta. A határozat részletes indoklását az előrehaiadott idő miatt nem sikerült megtudnunk, de kétségen felül áll, hogy a határrendőrség Marcuzzi ellen azért hozta a kitiltó határozatot, mert külföldi alattvaló létére a Voce hasábjain napról-napra izgatott az állam- és a fennálló törvények ellen.

— *Kinevezés.* Wickenburg István gróf kormányzó Sichich Hermann dr. orvost a városi kórház igazgatójává nevezte ki.

— *Az idegenek bejelentése megkönnyítése.* A határrendőrség az idegenek bejelentését megkönnyítendő, falragaszokon ismertetve az erre vonatkozó eljárást. Ezenkívül két közeget küldte ki e célból s felszólítja az összes szállásadókat, hogy ezek útján külön-külön jelentsék be a náluk megszálló idegeneket.

— *A Skodra-ügy.* Annak idején A Tengerpart hozta nyilvánosságra azt a hallatlan inzultust, amely az Ungaro-Croata Skodra gőzösét San-Giovanni di Méduban a montenegróiak részéről érte. A montenegróiak — tudvalevőleg — arra kényszerítették a Skodrát, hogy Skutari ostromára görög hajókon érkező szerb katonaságot szállítsa partra. Már-már megtörtént a hallatlan eset, mikor megjelent a dicsőséges Hamidié és bele ágyuzott a görög hajókba. Az így támadt zürzavarban aztán a Skodra elmenekült. Az egész világ megbotránkozott a montenegróiak eljárásán, ám ők tovább mentek és panaszt emeltek a Skodra parancsnoka, tisztikara és legénysége ellen. Azt panaszolták, hogy a tengerjogi szabályok rendelkezése dacára, a Skodra nem sietett a Hamidié által lángba borított hajók legénységének a mentésére. — A Pol. Korr. jelentése szerint a külügyminiszter kérelmére a magyar kereskedelmi miniszter utasította a fiumei tengerészeti hatóságot, hogy a Skodra kapitánya és parancsnoka ellen Montenegro részéről emelt eme panasz ügyében indítson viz-

gálatot. A vizsgálatot már befejezték és eredménye az, hogy a hajó parancsnokának, tisztjeinek és legénységének teljes ártatlansága derült ki. Ennyiben áll tehát Montenegro vádaskodása. De hogyan állunk az ellenünk elkövetett súlyos sérelemmel?

— *Ismét elkobozták a Vocét.* A kir. ügyészség megkérésére a vizsgálóbíró elrendelte a Voce del Popolo mai számának lefoglalását, mert „Egy másik reakciós törvény“ című cikkében izgató módon foglalkozik a választások tisztaságáról alkotott törvénnyel.

— *Életmentés a tengeren.* Julius 31-én az Ungaro-Croata Vértés gőzöse katonákkal a fedélzetén innen Cattaróba indult. Másnap augusztus 1-én Lissa és Curzola között a Provis nevű zátonynál egy gyalogsági altiszt a hajóról a tengerbe esett. A balesetet senki sem vette észre s az altiszt már elvezettnek hitte magát, mert a hajó távolodott és tudta, hogy sokáig nem tarthatja fenn magát a vizen. Nagy erőfeszítéssel fél órán át a víz felszínén maradt és akkor szerencséjére arra jött a „Zara“ nevű osztrák vitorlás, amely megmentette és Vallegrandeba vitte.

— *A massanai kolera megszűnt.* A tengerészeti hatóság valamennyi alárendelt réhivatalhoz és révközeghez, valamint a martinschizzai tengeri veszteglőintézehez a következő körrendeletet intézte: Tekintettel arra, hogy a kolera Massauában megszűnt a folyó évi július hó 7-én 4827 sz. a kibocsátott hatósági körrendeletben foglalt egészségügyi óvintézkedések ezennel hatályon kívül helyeztetnek.

— *Viharba jutott vitorlás.* A tegnapelőtt Fiuméba érkezett Sophocles olasz vitorlás parancsnoka bejelentette a helybeli olasz konzulátuson, hogy a Farasina-esatornán való átkeléskor vihar érte őket, amely a hajón nagy pusztítást végzett.

— *Botrány az abbáziai mólón.* Hangos és esunya botrány játszódott le tegnap délután fél 7 órakor az abbáziai mólón. Egy magyar fiatalember sétált egy horvát származású úri leánnyal, mikor szembe került velük Orlics Ivo dr. ügyvédjelölt, az ottani sokolisták elnöke és hangosan rászólt a leányra:

— Nem szégyenled magad, egy disznó magyarral sétálsz!

A leány vérvörös lett és oda sietett Orlicshoz és kérdőre akarta vonni, de ez gavalérosan hátat fordított neki, kijelentvén, hogy nem áll szóba olyan horváltal, aki magyarral társalog. Az urleány sirva ment el, mire Orlicshoz lépett a magyar fiatalember, bemutatkozott és — mert nem tudta: kié volt dolga — a nevét és lakását kérdezte.

— *Lári-fári —* lármázott a horvát — semmi közöm önhöz, nem tárgyalok Önnel.

— *Értsé meg —* szólt erélyesen a magyar — Ön megsértette a velem volt hölgyet, megsértett engem, követelem, hogy a nevét megmondja, különben másképp intézem el az ügyet.

A társalgás ekkor már olyan hangos volt, hogy a közönség mind oda sietett. Két párt alakult ki, de bizony a magyarok jóval többen voltak, miért is a horvátok hamarosan elvonultak. A magyarok nagy része a 7 óras hajóval elment és a magyar fiatalember körül alig maradt 2—3 ember. Ekkor a horvátok hirtelen újra előkerültek. De már jóval többen, mint előbb és — botokkal. Egyszeresen a magyar fiatalemberhez mentek és kérdőre vonták. Óriási láрма kerekedett újra. A horvátok folyton kiabáltak és ez volt a magyar szerencséje. A lármára pillanatok alatt nagy tömeg gyűlt össze és ebben ismét tekintélyes számban voltak magyarok. A helyzet már-már olyan volt, hogy összecsap a két tábor, mikor végre az inzultált magyar a hadonászó horvátok egyikével megértette a helyzetet. Ez ekkor lecsendesítette társait és megmondotta, hogy a sértegető: Orlics Ivo dr. Azután esend lett. A horvátok elvonultak, a magyar fiatalember pedig nyomban megbizta két barátját, hogy provokálják Orlicsot.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKLISZT
PRÓBADOBOZT, INGYEN KÜLD.:
HENRI NESTLÉ, WIEN, I. BIBERSTRASSE 48

— **Pólai kirándulók Fiumében.** Holnap, vasárnap egy nagy csapat kiránduló érkezik Pólából Fiuméba.

— **Lopás a Carpathián.** A Carpathia kivándorlási gőzsről három héttel ezelőtt eltűnt egy bőrönd, amelyben egy aranyóra, egy aranylánc, 10 dollár készpénz és különböző ruhaneműek voltak. A határrendőrség nyomozást indított, amely eredménnyel járt, amennyiben sikerült megállapítani, hogy Barna András és Breiller Ferenc 17—18 éves hajópincérek lopták el a bőröndöt. Mindkettőt letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

— **Egy kirándulóhajó a viharban.** Triestből jelentik: F. hó 6-án egy gőzöst, amelyen 160 grádói kiránduló volt, mikor Velen céből visszatért, vihar lepte meg. Hosszu ideig tartó hiábavaló küzdelem után a hajó kénytelen volt a grádói csatornába, majd onnan Triestbe menekülni.

— **Tolvaj pincér.** Botz János, a Fiumei Nemzeti Kaszinó főpincére bejelentette a rendőrségnek, hogy valaki ellopta 50 korona készpénzt, cigarettáit és ruhaneműit. A rendőrség a lopás elkövetésének gyanúja alatt letartóztatta Szabó Gyula 22 éves pincért, aki szintén a kaszinó alkalmazottja. Tagadja a lopást, de a bizonyítékok ellene szólnak s így átadták az ügyészségnek.

— **Tűz a kikötőben.** Tegnap délután a Mária Valéria mólón az egyik villamos-daru géphelyiségében tűz támadt, amit azonban a kivonult vasuti tüzoltóság gyorsan eloltott. A kár jelentéktelen.

— **A kikötőből.** Aug. 9. Érkezett: Barletta olasz gőzös Bariból 100 üres hordóval, 140 kosár gyümölcsessel; Split osztrák gőzös Makarskából, üresen; Nagy Lajos magyar gőzös Bordeauxból, 22 tonna vegyes áruval; Bucovina osztrák gőzös Konstantinápolyból, 21 tonna vegyes áruval; Urano osztrák gőzös Triestből üresen.

Indult: Lina olasz gőzös Cataniába, 450 tonna fával; Atlanta osztrák gőzös Triestbe, üresen; San Francesco di Paolo olasz gőzös Reggio di Calabriaiba, 500 tonna fával.

— **Megölte a mérge.** A kórházban tegnap meghalt Kala András 55 éves munkás, aki tegnapelőtt — mint megirtuk — mérget ivott.

— **Rejtélyes lopás.** Montag Vilmos, a Braun Bernát és Tsa cég tisztviselője bejelentette a rendőrségnek, hogy az iroda pénztárából 200 korona eltűnt. A lopás érthetetlen, mert a kasszára állandóan vigyáznak s fessegetés nyomai sem láthatók rajta.

— **Ellopott pénztárca.** Vitéz Ferenc budapesti kereskedelmi utazó tegnap elpanaszolta a rendőrségnek, hogy a rimini-i pályaudvaron valaki ellopta 400 koronát tartalmazó pénztárcáját. A fiumei rendőrség táviratilag értesítette a lopásról a rimini-i rendőrséget.

— **Corsets merveilleux!** Csoda-mellfűzőket készít Madame Stein, kinek mai számában foglalt hirdetésére felhívjuk olvasónőink figyelmét.

„DE LA VILLE“

SZALLODA ÉS KÁVÉHAZ
FIUME, DEAK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estétként az első BÉCSI NŐI ZENEKAR hangversenye. Naponta új műsor.

TULAJDONOS:

BUDAI KÁROLY

— **Tűz Cirkvenicában.** Lapzártakor jelentik, hogy Cirkvenicában ma délelőtt 11 óra után kigyulladt a Krusac-féle Slavija-szálloda. A tűz hamarosan átterjedt az épületen. A véletlenül Cirkvenicában időző V. sz. torpedóhajó tisztjei és legénysége szivattyúval és tömlőkkel segédkeztek az oltásnál. A nagy erőfeszítéssel végzett oltás dacára a szálloda teteje és második emelete beszakadt.

— **A Grünhut és Társa cég hajóinak mozdulatai:** Anna f. hó 9-én indul Sfaxból sóval Fiume felé, Lina f. hó 8-án indult Fiuméből Cataniába fával, Magyar fát rak ki Capo d'Orlandóban, San Severo Tunisz és Tripolisz között közlekedik, Indeficienter jelenleg Fiumében, Pecine Cardiffban szemet rak ki Bari részére.

— **Sikkasztó portás.** Vizner Márton, a cirkvenicai Miramare szálloda 32 éves kapusa, aki azelőtt Fiumében az Európa szállóban volt liftes, tegnap reggel 1000 korona elsikkasztása után megszökött. Egyesek látták Viznert bicyclin Fiume felé menekülni. A sikkasztót a rendőrség keresi.

— **Uj Julián iskolák.** A horvát országos kormány megengedte, hogy a Julián Egyesület Ivanovcin (gyakovári kerület) Humljanin (slatinai kerület) és Rezovcin (verőcei kerület) magyar népiskolákat nyithasson. Az új iskolák minden valószínűség szerint most szeptemberben megkezdik működésüket.

— **A hajójegyek megint olcsóbbak.** — Hamburgból jelentik: Minthogy a Canadian Pacific a júliusban megállapított tarifákat egyes helyeken újból leszállította, a Hamburg—Amerika és az Austro—Americana az amerikai áthajózás fedélközi árait ismét 120 márkára szállította le. — Így kedélyeskednek az emberkereskedők egymás között, közben pedig egyre pusztulunk — veszünk....

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: Éji árnyak, dráma. — Pubika takarékperselye, bohózat.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghúzás ingyen. **NOVÁK** Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

x **Magyar ház a Lidón.** A 20 szobás G u t t m a n n -penzió Lido Via Lazzaro Mocenigo 10. Velence s a Lidó egyetlen magyar háza. Penzió 12—13 lira. Magyar konyha s személyzet.

Arkaden Café Abbazia

közvetlenül a Quitta fürdő mellett.

Legszébb fekvéssel a Súdstrandon

400 ember befogadására képes terem arkádokkal. Minden kül- és belföldi ujság.

Legjobb frissítők és italok.

Csapolt pilseni sör.

Cigányzene!

Kovács Tócsi kaposvári cigányprimás zenekarával játszik:

mindennap d. u. 4 órától 7-ig, és hétfőn, szerdán, Pénteken és szombaton este 9-től.

Plebán Ferenc, kávé.

Tengeri fürdő Lusinpiccó Cigale
Strand-Hotel és Bellevue penzió
- Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház.
Prospectus.

TŐZSDE.

	Aug. 5 zárlat	Mai ár. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	825.50	825.25
Osztrák hitelrészvény	627.50	629.—
4% os koronajáradék	81.95	82.—
Osztr. magy. államvasut	704.50	707.25
Jeizálogbank	417.—	417.50
Lezámitóióbank	509.50	509.—
Haza Bank	281.50	282.50
Magyar Bank és Keresk. R-T.	552.—	552.50
Rimamurányi	696.50	697.—
Salgótarjáni	758.—	757.—
Közuti Vasut	642.—	641.25
Városi Villamos	357.50	358.—
Adria	553.—	552.—
Déli Vasut	127.—	—
Magyar Cukoripar	2695.—	—
Rizsgyár	3675.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammosként.)		
Buza áprilisra	11.95	—
Buza májusra	—	—
Buza októberre	11.42	11.41
Rozs 1913 áprilisra	—	11.93
Rozs októberre	8.87	8.90
Tengeri májusra	7.40	8.11
Tengeri augusztusra	8.10	8.14
Tengeri szeptemberre	8.14	—
Zab áprilisra	—	7.44
Zab októberre	8.30	8.32
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	627.—	629.50
Magyar hitelrészvény	826.—	827.—
Osztrák magyar államvasut	705.50	706.50
Déli Vasut	127.—	130.—
Alpesi	918.50	917.—
Skoda	816.50	816.—
Osztr. koronajár.	82.25	—

Fiumei és triestzi értékek:

	Legutóbbi kiadások átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6106.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajózás	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1050.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1900.—
Magyar Olajgyár	1760.—
Austro-Americana	202.—
Navigatione Libera Triest	283.—
Osztrák Lloyd	620.—
Stabilimento Tecnico	578.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	9750.—
I. Triestzi Rizsgyár	423.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	743.—
Spalato Portland Cement	427.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	367.—
Riunione Adriatica	835.—
	3700.—

Diák-koszt kerestetik

VIII. gymnazista tanuló számára intelligens családnál teljes ellátást kerestetik fizetés és minden adat feltüntetésével ellátott ajánlat „GYMNAZISTA“ jellegére a kiadóhivatalba kéretik

ABBAZIA

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegvíz-vezeték, villany, telefon. **Kitűnő magyar konyha.**

Tulajd. **Rudovits V.**

CIRKVENICA.

Therapia pavillon.

Elsőrendű kávéház. Kitűnő italok fagylalt, hideg felvágott stb. Olcsó árak. Naponta Horváth Gábor hírnedcs kisbögös cigányzenekara hangversenyez.

Hutter Ferencz

a fiumei De la Ville volt főpincére.

Csillag Sándorné Heves	Grosz
Gyarmati Sándor Budapest	Grosz
Kneller Vilmos Eger	Melanie
Leiter Mária Wien	Melanie
Mayer Theodor Wien	Melanie
Csokor Ferenc Wien	Melanie
Feldmann Márk Ruttká	Georg
Terfy Dezső Budapest	Georg
Gelbhaus H. Wien	Al Mare
Vajda Gyula dr. Szabadka	Al Mare
Klobaesar Zóra Zágráb	Al Mare
Hornung Konrad Wien	Al Mare
Heller Imre Kiszvárd	Dependanc I.
Tschiritsch Ljub. Belgrád	Stefania
Mareich Jovo Belgrád	Stefania
Waldmann Alfréd Budapest	Stefania
Horváth Mártha Budapest	Stefania
Neumann Mihály L.-Szt.-Miklós	Seeuranst.
Kádár Ernő Budapest	Seeuranst.
Bodó Boldizsár	Seeuranst.
Zahray Franz Karwin	Norance
Mandel Hermann Lemberg	Grosz
Grünwald Fritz Wien	Grosz
Redlich J. Wien	Savoy
Schwarzzenberg Ilona Kaposvár	Savoy
Seheber Jolán Kaposvár	Savoy
Gyürky Pál Rimaszombat	Savoy
Szalay Huszék Wien	Savoy
Kolarcz Richárd Brünn	Tivoli
Spitzauer József Wien	Tivoli
Spitzauer Stephanie Wien	Tivoli
Hartl Frida Wien	Tivoli
Palugyay Margit Budapest	Steinacker
Riegler József Szombathely	Steinacker
Anuferko Gregor Delatyn	Georg
Faludi Jenő Budapest	Georg
Szemerjay Károly Szeged	Anssouci
Farkas Soma Budapest	Anssouci
Sternthal Regina Nagyvár	Palace
Lippman Albert Wien	Palace
Rattler Laura Krakó	Palace
Tibor Sándor Nagyvár	Palace
Friss József Nagyvár	Palace
Ehrlich Kálmán dr. Nagyvár	Palace
Fleischer László Nagyvár	Palace
Brückner Ferenc Budapest	Palace
Bruckner Aladár Budapest	Palace
Mahler Izidor Przemysl	Palace
Hock K. Zombor	Bellevue
Hessebrauth Kálmán Budapest	Bellevue
Breitner Károly Budapest	Bellevue
Steinthal Regina Nagyszalonta	Bellevue
Kluger Berta Nagyvár	Bellevue
Schwarz Teréz Wien	Splendit
Lichtner Ottó dr. Wien	Antoniushof
Dereano István Budapest	Jolanda
Kunovits Szerén Miskolc	Jolanda
Feith Anka Zágráb	Jolanda
Kolleng Flora Wien	Sanssouci
Pauk Paula Hohenmauth	Abbazia
Horn Moritz Lemberg	Abbazia
Wolfensberger Karl Wien	Abbazia
Mayer Ladislaus dr. Nagyvár	Abbazia
Kryloff N. Moszkva	Abbazia
Freund Márton dr. Frankfurt	Jeanette
Kosmowska Irena Varsó	Sava
Bing Nina Wien	Car
Münz Berta Djakovár	Car

—«0»—

KÖZGAZDASÁG.

— A Canadian-Pacific üzelmei. Ez a kanadai társaság, a mióta Ausztriában engedelmet kapott a kivándorlók szállítására, nem csak piszkos versenyt csinál az összes hajóstársaságoknak azzal, hogy egyre olcsóbbá teszi a fedélközi utasok szállításának árát, hanem meg nem engedett módon toborozza és esempézi át a határon a kivándorlókat, különösen a katonaköteleseket. Az osztrák hatóság már rájött erre a hallatlan visszaélésre és legközelebb Galiciában, a honnan a legtöbb katonakötelest szállították ki, ötven bíróság itárgyalás lesz a Canadian Pacific társaság ellen. A vizsgálat nemcsak Haluska lemergi főügynök ellen folyik, hanem nagyszámu ügynök ellen egész Galiciában. A magyar kormány ebből is láthatja hogy mily okosan cselekedett, mikor nem adott koncessziót ennek a kanadai társaságnak.

Erről az ügyről ezt írja Az Est mai száma: A míg a magyar és az osztrák kormány a kijárók sürgetésére egymásután engedélyt ad a tengerentuli társaságoknak a kivándorlással való ügynökösködésre, addig a hadügyminisztérium mindent elkövet, hogy a kivándorlásnak útját állja. Ha valami, ugy csak a hadügyminisztérium föllépése lesz képes azoknak a visszaéléseknek végét vetni, a melyeket a kormányok hallgatolagos hozzájárulásával kivándorlással foglalkozó hajóstársaságok elkövetnek. A sorozásokon a katonaság képviselői állandóan azt a megfigyelést teszik, hogy a sorköteles ifjuság nagy része nem jelentkezik és minden egyes esetben megindított vizsgálat kideríti, hogy az illető azért nem jelentkezett a sorozáson, mert Amerikába vándorolt

Benedek Zsigmond

fodrász, **Abbázia. Villa Miramar (Viktoria penzió mellett.)**

Kütön Uri és női terem, hajmosás, hajszáritás, villamos arc massage, ondulation, manicure pedicure. Telefon 121.

Egy pillantás a tenger mélyére!

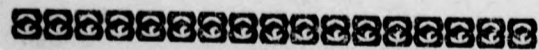
Abbazia legérdekesebb látványossága az

AQUARIUM a Stefánia szálloda mellett, hol az adriai halfajok, a tengerfenék növény- és állatvilága, elevenen, természetű környezetben látható. Senki se utazzon el Abbaziából, mielőtt az aquariumot meg nem tekintette!

Igaz, hogy katonaköteles korban nem szabad senkinek hajójegyvet eladni, azonban éppen most folyik osztrák bíróság előtt eljárás egy olyan esetben, a mikor a Canadian Pacific-társaságról bebizonyult, hogy katonaköteles egyéneket szállított hajóin Kanadába. A vizsgálat a hadügyminisztérium sürgetésére indult meg nemcsak az ügynökök, hanem a társaság lemergi képviselője ellen is. A hadügyminisztérium éber figyelemmel kíséri a magyarországi kivándorlás fejleményeit és mint halljuk, az általa gyűjtött vizsgálati anyag alapján mindkét kormánynál sürgetni fogja a kivándorlás szigorítását, első sorban pedig a hajóstársaságokkal való koncessziók revízióját. Erre annál is inkább szükség van, mert a Pool és Canadian között ismét kitört a háborúság, a fedélközi utasok viteldiját a Poolhoz tartozó vállalatok már megint leszállították, a minek természetesen csak az lesz a következménye, hogy a kivándorlók száma megint emelkedni fog.

+ **Ujra leszállítják a cukor árát.** A cukorgyárosok csak nemrég határozták el a cukor árának leszállítását s most arról értesülünk, hogy további olcsóbbodás várható. A helyzet nevezetesen az, hogy az olcsó vizit felhasználással mind nagyobb arányokat ölt a német cukorbehozatal s ez majdnem teljes egészében Magyarország felé irányul. Ennek különben nem lényegtelen oka az is, hogy Ausztriában olcsóbb a cukor, mint nálunk, minélfogva a német gyáraknak aránylag könnyű helyzetük van a sikeres verseny szempontjából. Ha már most a magyar cukorgyárak nem akarnak további teret veszíteni, kénytelenek az eddigi árpolitikán változtatni, amire most már meg is van hajlandóság, amennyiben valószínűnek tartják, hogy az ősszel kezdődő új cukorcampagneban legalább két koronával fogják leszállítani a mostani árakat.

+ **Villamosüzem a Máv. vonalain.** Hir szerint tervbe van véve a vác—gödöllői vasutnak a Máv. ált altörténő perfekt megváltása esetén, ezen vonalnak Hatvanig való meghosszabbítása. Ez a vonal van kiszemelve a Máv. kísérleti vonalának. A Máv. igazgatósága ugyanis több vonalon, különösen azokon, amelyek a szenterületek körzetébe esnek, villamos üzemet szándékozik létesíteni. Első sorban figyelembe jönne az arad—petrozsényi és salgótarján—ruttkai vonal de a fiumei vonalat is villamosítani szándékoznak, mely a szénszállítmányok elcsével lényegesen tehermentesíttetne.

Nagel és Wortmann

Abbazia, Stefania szálló épülete.

Váltóüzlet, hitellel-fizetáhely, utazási iroda. Jegyeladás minden vasút és hajóútra, kirándulásokra és hálókocsikra.

Podgyászokat a lakásokból elhozatunk és elvállaljuk annak szállítását egész a rendeltetési helyig! Megbízható, szolid, olcsó kiszolgálás!

Vidákovits

szálló és étterem

ABBAZIAI Rechtsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kötő magyar konyha Magyar tulajdonos.

Lovrana

Hotel Excelsior

Megnyitva 1913. július 10. óta.

Pompás épület a központban, közvetlen a tenger partján, 80 szoba, mindegyik loggiával s zavartalan kilátás a tengerre. Lakosztályok előszobával, magánfürdők, toilettevel. Valamennyi fürdő édes és sósvizvel. Fényesen berendezett társalgók, tengerre néző éttermek és terraszok. Melegvizfűtés, hegyvizvezeték, lift, safe depositok. Elismert jó konyha. Szobák pensióval személyenként és naponként 12 K-tól feljebb. Egész éven át nyitva. Kívánatra prospektus.

Odor Kálmán tulajdonos.

• azelőtt a Pension Jeanette tulajdonosa.

Ha
Fiome,
és a Via
ban). Va
megfele
vitette.
mét felt
9-88. T

Pra

Öntö
eszer
acél

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

s. agtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **80 fillérért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

Lysoform-szappan

finom, gyenge pipereszappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknél is; szépíti, megpuhítja és illatosítja teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Darabja 1 korona.**

Fodormenta-

Lysoform

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbűzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégébántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. **Eredeti üvegje 1 kor. 60 fill.**

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kivételre bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az **Egészség és fertőtlenítés** című érdekes könyvet.

Ahol lysoform nem volna kapható, oda közvetlenül is küldünk 6 kor. előzetes beküldése esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

Hattyu gőzmosóda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Internátus PÉCS Diákotthon

MALOM-UTCA 11.

Az Alföldi Gazdasági Egyesület nevelőintézetében felvétetnek pécsi iskolákat látogató tanulók. A növendékek kitűnő ellátásban részesülnek, tanulmányaikat ellenőrzik és gyakorlati studiumokban részesülnek, Évi ellátási díj 700 korona. Vidéki szülők helyesen cselekszenek ha gyermekeknek ezen kiváló intézetben helyet biztosítanak.

Prospectust ad:

Dombóváry Róbert

Intézeti gondnok

Pécs, Malom-utca 11. Telefon 486.

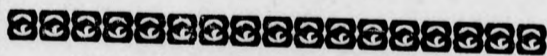
Kiadó nagy 6 ablakos, 160 négyzetméter nagyságu

helyiség

hozzavaló 2 irodaszobával a város központjában. Cim a kiadóban.

Irodai gyakornok,

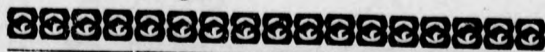
ki a magyar nyelven kívül a német, olasz vagy horvát nyelvet is bírja, kezdő fizetéssel helybeli irodában felvétetik, Cim a kiadóban.

Több különálló

két és három szobás

lakás a szükséges mellékkeliségekkel kiadó. Ertekezni lehet a Fiumei Építő Részv. Társ. irodájában Via Clotilde 4 I. vagy az Építő Részv. Társ. telepén Via Valscurignén.-

Mindennemü írásmunkák (fogalmazás, másolás, cimirás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cim e lap kiadóhivatalában.

Az előrehaladt idény miat!

Bátorkodunk ezennel a következő cikket mélyen leszállított árak mellett ajánlani:

Levantine, szegélylyel
garantált szinek

à Kor. —.48

Fehér ruhavászon bosnyák módra

à Kor. —.26

Csikos creppon legújabb divat

à Kor. —.38

Percail, elegáns minták

à Kor. --.50

Panama, minden modern színben

à Kor. --.90

Szinezett zefir, legújabb minták

à Kor. --.85

Voil de Laine, tiszta gyapju modern minták

à Kor. 1.--

Eponge(szivacsos) minden színben sima és mintázott.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME, CORSO 11.

Trieszt Corso 9.

Bécs IX.

Szabott árak.

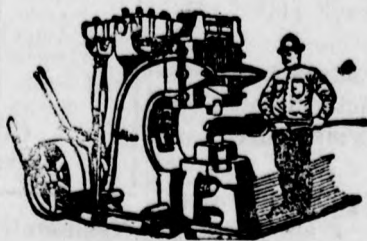
Divat- és kézműárucikkek, férfiruhaszövetek, selyemárúk, szőnyegek, butorszövetek, fehérműek, gyapotárúk, női- és gyermekkonfekciók, csipkék, himzések, szalagok és az összes felszerelési cikkek eladása

Gróf CSAKY LÁSZLÓ Prakfalvi Vas- és Acélgyár rt.

Budapest, IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacélmű AJAX 5/0 gyorsesztergaacél. AJAX szerszám-acél AJAX kőfűrő acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a legjobb közlőműves kovácpöröly Több mint 1700 drb. üzemben.

Szerszámgyártás

Malom-, bányá-, kovács-, lakatos- és kőfaragó szerszámok, kész kőzetfűrők, lapátok

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Buenos-Ayresbe, Patrasz, Algir, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo érintésével a Sophia Hohenberg gőzössel
juli 24-én.

Quebeckbe és Montreálba a Canada gőzössel
juli 26-án.

Newyorkba az Alice gőzössel aug. 2-án.

Buenos-Ayresbe, Nápoly, Barcellona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo érintésével a Laura gőzössel aug. 7-én.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

33 óceánjáró

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitűnő konyha és kifogástalan bork. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

Gyenge férfiak! Öregek és fiatalok!
Ne csüggedjete! Feltaláltam

a férfierő gyengeségének (neurasthenikus impotenciának) azonnali megszüntetését. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Kérjen zárt boríték alatt megküldendő ismertetőt 40 fillér postabélyeg csatolása mellett.

Cím: „Nova Mechanika Igr“,
Fiókbérlet 40, Budapest—Főposta.

J. R. MÜHLHANS.

ABBZIA. Parkhotel Lederer.
Közvetített szállodai, kávéházi és éttermi személyzetet. Telkek, házak, pensiók, szobák, stb. eladásának, bérletének, stb. közvetítése. Szolid, 16 év óta helyben fennálló vállalat. Minden megbízást azonnal elintéz. Sürgőnycim; Mühlhans, Abbazia. Telef 174.

LIDO-VENEZIA CASA VENIER

a „Hungaria“ szálló mögött.
Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron 1 pernyire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetől.
Villanyos világítás.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,
Üres lakások és butorozott szobák szintén közvetítettek.

Bonin Penzió.

Veneza. Corte Barozzi
A Szt. Mark tértől 1 pernyire.
Penzió 6.—7 lírától feljebb
Szobák 250-3

Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített

MARGIT -CRÉME -SZAPPAN

legjobb arcneőcs, 2-3 nap alatt ifjítja és szépíti az arcot
Margit-Créme egyedül szer szeplő, májfoltok, pattanások bőrátka (Mitésser ráncok, kiütések ellen)
Margit-Créme páratlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc- és kézvörösödés, napbarnítás ellen.
Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez rögtön felveszi és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehéré lesz.
Margit-Créme teljesen ártalmatlan, nem zsíros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Créme ára: nagy tégely 2 kor., ki tégely 1 kor., Margit-puder fehér, rózsás v. crème szimben 1.20 kor. Margit-szappan darabja 20 fillér. — Csakis akkor valódi, ha minden egyes doboz

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.
felirattal és címerrel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk!
Főterakat Fiumében: Babich Hinko, Caffi utóda, Ernesto Benico drog., Prodani Janos, M. Capudi drog., Jechel Francesco drog., Dr. Mizzan A. gyógyszerészárban, Pavacich Fratelli drog., Papp R. drog. és Skodnik H. gyógyszerészárban.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. 11-60.
Ujjonnan és higiénikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik **fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure.** Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higiénikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fiókküzlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehéreneműek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott áron.
Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, fűgöny női és férfi konfekcio árukban. (Heti vagy havi részletfizetésre)

Alessandro Roth
Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.
Telefon 15-65

ELSZAKITHATATLAN!

MUNKÁSRUHÁK = VILÁGHIRŰEK =

Kazán	Molnár	Permetező
Gépező	Tűzoltóruhát	Vizmentes
Szerelő	Orvos	Köpenyek
Lakatos	Szedő	Kötények
Gazdász	Autó	Irodai kabátok

és bármely más hivatáshoz szükséges munkásruhát.
Kérjen ingyen és bérmentve árjegyzéket.
GUTTMANN J. és TÁRSA
Budapest, VII. Rákóczi-ut 16. szám.

Nyomatott a „POLINNIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

A kinek eladó **használt butora** van vagy **olcsón akar butort** venni (részletfizetésre is) forduljon bizalommal

HERSKOVITS S. butorkerekedőhöz
Via G. Parini 6. szám.
Telefon 12-03 szám.

Poloskák

mely és sváboknak még petéit is nyomiban kiirtja a „Löcherer Cimexin“. Nem piszkít minden tisztítható vele.

Kapható Dr. Mizzan Adorján gyógyszerészárban Fiume.

Mindenkinek kedves Ajándék

FIUME kikötőből
1 zsák kávé

(en miniature) finom pörköltkávával töltve
Kapható - 3 minőségben -
G. STOCHEL csomagoztat ebben

Tripovich D. és Tsa. hajózási vállalat
Naponkénti nyári gyorsvonal

Triesztből Velencébe és vissza

a Venzia és Wurbrandt gyorsgőzöskövel.
Az ut tartama csak 3 óra.
Indulás Triesztből naponta 8 órakor d. e. Indulás Velencéből naponta 2 órakor d. u. vasárnap 8 órakor d. u.